

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że P. T. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) R. S. od dnia 1 grudnia 2013 roku.

W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy w związku ze złożeniem przez P. T. wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego po krótkim okresie zatrudnienia, podjął wątpliwość co do faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczoną i przeprowadził postępowanie kontrolne. Zdaniem organu rentowego wyniki przeprowadzonej kontroli dowodzą, iż umowa o pracę i zgłoszenie do ubezpieczeń były czynnościami pozornymi dokonаныmi jedynie celem uzyskania dodatkowego tytułu do ubezpieczeń i skorzystania z wyższych świadczeń w związku z ciężką pracą przez P. T..

/decyzja – k. 1-7 akta ZUS/

Płatnik składek R. S. i ubezpieczona P. T. reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika złożyli w dniu 1 sierpnia 2014 roku odwołania od powyższej decyzji, wnosząc o jej uchylenie i zmianę, poprzez uznanie, że P. T. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 grudnia 2013 roku oraz wnieśli o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego przez radcę prawnego. W uzasadnieniu odwołań wskazano, iż P. T. w dniu 1 grudnia 2013 roku została zatrudniona u płatnika składek jako specjalista ds. PR i marketingu na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Do jej obowiązków należało zaś przygotowanie analiz rynkowych, pozwalających na zidentyfikowanie grup potencjalnych klientów, przygotowanie strategii pozyskania nowych klientów na rynkach zagranicznych, a także na rynku polskim, przygotowanie działań promujących firmę, w tym zwłaszcza poprzez portale społecznościowe, przygotowanie nowej strony internetowej, przygotowanie sklepu internetowego oraz raportowanie cykliczne tych działań po ich wykonaniu i ocenie efektów, wraz z propozycjami dalszych czynności mających na celu zdobywanie klientów. Miała też zadanie opracować i wdrożyć nowy wizerunek firmy, w tym przygotować jej identyfikację wizualną. Jednocześnie odwołujący podnieśli, iż P. T. była uprzednio zatrudniona w firmie płatnika w okresie od dnia 15 września 2005 roku do dnia 30 czerwca 2011 roku jako sekretarka i tłumacz, w związku z czym znała specyfikę działania firmy i jej specjalizację, cieszyła się zaufaniem pracodawcy. Argumentowano, że trakcie pierwszego zatrudnienia ubezpieczona korzystała z urlopów bezpłatnych, w trakcie których pracowała za granicą na stanowiskach związanych między innymi ze sprzedażą i marketingiem, gdzie zdobyła doświadczenie użyteczne do pracy na nowym stanowisku, jaką podjęła od grudnia 2013 roku. Podkreślono, że również po zakończeniu pracy w firmie płatnika zdobywała nowe kompetencje, pozwalające jej na podjęcie w przyszłości nowych zadań na stanowisku, związanym ze sprzedażą i pozyskiwaniem klientów, w tym w szczególności z wykorzystaniem możliwości internetu. Odwołujący wskazali, że zaistniała konieczność zatrudnienia osoby zajmującej się nowoczesnymi formami sprzedaży i marketingu, a także PR firmy, albowiem dotychczasowe działania były podejmowane chaotycznie i niekonsekwentnie oraz nie dawały spodziewanych efektów lub nie zostały wdrożone. Pracodawca miał potrzebę zatrudnienia osoby, która zaprojektuje poszczególne elementy strategii marketingowej, a także dopilnuje ich wdrożenia. Zaznaczono, iż P. T. w okresie przed zwolnieniem lekarskim wykonała liczne czynności zmierzające do uruchomienia nowoczesnych form sprzedaży i marketingu, które opisała w raporcie. Podniesiono, iż zatrudnienie ubezpieczonej przed grudniem 2013 roku nie było możliwe z uwagi na prowadzenie przez P. T. działalności gospodarczej, na której rozpoczęcie otrzymała dofinansowanie z Powiatowego Urzędu Pracy. Z zawartej umowy wynikał, bowiem zakaz podejmowania pracy w oparciu o stosunek pracy przez rok od chwili rozpoczęcia działalności gospodarczej. Odwołujący stanęli na stanowisku, iż nie jest trafny zarzut pozorności umowy, czyniony przez organ rentowy, gdyż P. T. wykonywała pracę na rzecz pracodawcy, otrzymywała umówione wynagrodzenie, a jej doświadczenie i kompetencje nabyte w toku kursów i szkoleń odpowiadały potrzebom pracodawcy.

/odwołanie - k. 2-6, odwołanie – k. 2-4 akt VIII U 2725/14/

W odpowiedziach na odwołania z dnia 11 sierpnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o ich oddalenie przytaczając argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji oraz wniósł o łączne rozpoznanie obydwu odwołań.

/odpowiedź na odwołanie - k. 16-17, odpowiedź na odwołanie - k. 6-7 akt VIII U 2725/14/

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2014 roku Sąd Okręgowy w Łodzi połączył sprawę z odwołania R. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

II Oddziału w Ł. ze sprawą z odwołania P. T. do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt VIII U 2724/14.

/postanowienie - k. 9 akt VIII U 2725/14/

Na rozprawie w dniu 16 grudnia 2016 roku pełnomocnik wnioskodawców popierał odwołanie oraz wniósł zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko pełnomocnika wnioskodawczyni: 00:09:07, stanowisko pełnomocnika ZUS: 00:10:51 - płyta CD k. 117/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek R. S. od dnia 1 stycznia 2004 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) R. S. z siedzibą w Ł., ul. (...). Przeważającą działalnością gospodarczą jest produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne.

/bezsporne, a nadto: wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 38 /

W ramach prowadzonej działalności wnioskodawca zajmuje się produkcją wkładek ortopedycznych.

/zeznania wnioskodawczyni P. T.: 00:03:12 – płyta CD k.65 w zw. z 00:04:51 – płyta CD k. 117/

Firma (...) R. S. posiada własną stronę internetową.

/faktura za odnowienie domeny – k. 87-88, umowa zmiany abonamentu nazwy domeny – k. 89, dostępne domeny – k. 87 akt ZUS/

Wnioskodawczyni P. T. legitymuje się wykształceniem wyższym, posiada tytuł magistra filologii angielskiej, ponadto ukończyła studia podyplomowe

w zakresie projektowania graficznego. Uczestniczyła w warsztatach z zakresu dziennikarstwa, public relations i social media oraz szkoleniu w zakresie komercjalizacji twórczości dla potrzeb regionalnych sektorów kreatywnych. P. T. dodatkowo posiada prawo jazdy kat. B, potrafi obsługiwać programy W. (...) oraz A. D..

/kopia dyplomu – k. 7, kopie dyplomów uczestnictwa – k. 5, k. 6, odpis dyplomu – k. 4, kwestionariusz osobowy – k. 1 część A akt osobowych w kopercie k. 43/

Płatnik składek R. S. był partnerem życiowym matki ubezpieczonej J. T. przez około 19 lat. Wspólnie zamieszkiwali pod adresem Ł. ul. (...), który jest także adresem siedziby przedsiębiorstwa płatnika składek. Pod tym adresem znajdują się budynek, w którym znajdują się pomieszczenia produkcyjne.

/zeznania wnioskodawcy R. S.: 00:52:59 – płyta CD k.65 w zw. z 00:07:57 – płyta CD k. 117, zeznania wnioskodawczyni P. T.: 00:03:12 – płyta CD k.65 w zw. z 00:04:51 – płyta CD k. 117/

J. T. była zatrudniona u płatnika składek na stanowisku kierownika produkcji od dnia 1 sierpnia 2001 roku do chwili śmierci, tj. 03.11.2015 roku.

/okoliczność bezsporna, nadto: zestawienie ilości osób zatrudnionych w (...) R. S. w latach 2013-2014, kserokopia odpisu skróconego zgonu – k.113/

P. T. była zatrudniona w (...) R. S. na stanowisku sekretarka i tłumacz w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 15 września 2005 roku do dnia 30 czerwca 2011 roku. W trakcie zatrudnienia przebywała na urlopie bezpłatnym w okresach od dnia 18 września 2006 roku do dnia 22 lipca 2007 roku oraz od dnia 1 września 2007 roku do dnia 30 czerwca 2010 roku.

/świadectwo pracy z dn. 30.06.2011 r. – k. 41/

W pierwszym okresie zatrudnienia u płatnika składek odwołująca zajmowała się przygotowywaniem materiałów do korespondencji i ich tłumaczeniem, przygotowaniem merytorycznych materiałów do strony internetowej, która wówczas powstawała. Ponadto brała udział w spotkaniach z klientami zagranicznymi i odpowiadała na telefony. Z tytułu zatrudnienia wnioskodawczyni otrzymywała wynagrodzenie w wysokości obowiązującego wówczas minimalnego wynagrodzenia za pracę.

/zeznania wnioskodawczyni P. T.: 00:03:12, 00:19:42 – płyta CD k.65 w zw. z 00:04:51 – płyta CD k. 117/

W dniu 30 czerwca 2009 roku P. T. urodziła syna T..

/bezsporne, a nadto: kwestionariusz osobowy – k. 1 część A akt osobowych w kopercie k. 43/

Po rozwiązaniu umowy o pracę z R. S., wnioskodawczyni była zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna i poszukiwała pracy na stanowisku grafika komputerowego, w związku z zakończeniem studiów podyplomowych. P. T. zdecydowała się wówczas na podjęcie własnej działalności gospodarczej.

/zeznania wnioskodawczyni P. T.: 00:07:19, 00:12:34 – płyta CD k.65 w zw. z 00:04:51 – płyta CD k. 117/

Z dniem 5 listopada 2012 roku P. T. zawarła umowę z Powiatowym Urzędem Pracy, na podstawie której otrzymała dofinansowanie od Urzędu Miasta Ł. udzielanego osobie bezrobotnej w formie środków na podjęcie działalności gospodarczej w łącznej kwocie 20.980,92 zł. Zgodnie z postanowieniem § 5 lit. c w razie podjęcia zatrudnienia lub zawieszenia działalności w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej bezrobotny jest zobowiązany do zwrotu dofinansowania.

/umowa – k. 11-14/

Poręczycielem weksła wystawionego przez P. T., będącego zabezpieczeniem zwrotu przyznanego dofinansowania w przypadku niedotrzymania warunków umowy o dofinansowaniu, był R. S..

/deklaracja i awal – k. 15-15 odwrot/

Wnioskodawczyni zarejestrowała własną działalność gospodarczą od dnia 15 listopada 2012 roku pod firmą (...) (do dnia 1 września 2013 roku E. Projekt P. T.) z siedzibą w Ł., ul. (...), lok. 15. Przeważającą działalnością gospodarczą początkowo była działalność agencji reklamowych, a następnie działalność w zakresie specjalistycznego projektowania. Pełnomocnikiem wnioskodawczyni była J. T..

/bezsporne, a nadto: wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 39, zeznania wnioskodawczyni P. T.: 00:07:19, 00:12:34 – płyta CD k.65 w zw. z 00:04:51 – płyta CD k. 117/

P. T. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od listopada do grudnia 2012 roku poniosła stratę w wysokości 2.247,75 zł.

/ (...) Księga P. i Rozchodów za 2012 rok – koperta k. 94/

Podczas wizyty lekarskiej wnioskodawczyni w dniu 17 października 2013 roku, potwierdzono, iż jest w 5 tygodniu ciąży. Przewidywany termin porodu określono na dzień 12 czerwca 2014 roku.

/kopia karty ciąży – k. 90-93, dokumentacja medyczna –k. 78-85/

W 2013 roku płatnik składek zatrudniał 5 pracowników na stanowisku obuwnika ortopedycznego z wynagrodzeniem w wysokości od 800,00 zł do 1.800,00 zł brutto miesięcznie, a w 2014 roku zatrudnił jeszcze jednego pracownika na tym stanowisku. Ponadto w latach 2013 -2014 zatrudniał: magazyniera z wynagrodzeniem 400,00 zł brutto miesięcznie (w 2014 roku – 420,00 zł brutto miesięcznie), oraz kierownika produkcji z wynagrodzeniem 4.000,00 zł brutto miesięcznie (w 2014 roku – 4.500,00 zł brutto miesięcznie).

/zestawienie ilości osób zatrudnionych w (...) R. S. w latach 2013-2014 k.28-29, zeznania wnioskodawcy R. S.: 01:15:06 – płyta CD k.65 w zw. z 00:07:57 – płyta CD k. 117/

Wnioskodawczyni była widywana przez pracowników płatnika składek na terenie przedsiębiorstwa, gdyż często tam przyjeżdżała.

/zeznania świadka R. K.: 01:26:46, 01:31:11 – płyta CD k. 65/

W dniu 2 grudnia 2013 roku R. S. zawarł z P. T. umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 grudnia 2013 roku w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowa przewidywała zatrudnienie wnioskodawczyni na stanowisku specjalisty ds. PR i marketingu z wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano siedzibę pracodawcy: Ł., ul. (...).

/umowa o pracę – k. 4 część B akt osobowych w kopercie k. 43/

W momencie sporządzenia wskazanej wyżej umowy wnioskodawczyni była w 12 tygodniu ciąży.

/kopia karty ciąży – k. 90-93, dokumentacja medyczna –k. 78-85/

Sporządzono dokumentację związaną z zatrudnieniem P. T., w której znajdują się m.in.: kwestionariusz osobowy, umowa o pracę, karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, informacja o warunkach zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy.

/akta osobowe w kopercie k. 43/

Nie sporządzono pisemnego zakresu obowiązków P. T..

/bezsporne/

Zgodnie z zaświadczeniem lekarskim z dnia 1 grudnia 2013 roku P. T. wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych była zdolna do wykonywania pracy na stanowisku specjalisty ds. PR i marketingu.

/kopia zaświadczenia – k. 3 część A akt osobowych w kopercie k. 43/

Płatnik składek w dniu 7 grudnia 2013 roku dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń P. T. od dnia 1 grudnia 2013 roku.

/bezsporne, a nadto druk (...) k. 6 część B akt osobowych w kopercie k. 43/

Wnioskodawczyni była widywana w grudniu 2013 roku i styczniu 2014 roku w biurze płatnika składek przy komputerze, korzystała też z samochodu J. T. lub R. S..

/zeznania świadka R. K.: 01:26:46, 01:31:11, 01:35:08 – płyta CD k. 65, zeznania świadka M. P.: 01:38:22, 01:44:44 – płyta CD k. 65, zeznania świadka G. M.: 01:52:23, 01:56:08 – płyta CD k. 65/

Płatnik składek R. S. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od stycznia do grudnia 2013 roku osiągnął przychód w wysokości 958.729,11 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 524.220,00 zł dochód wyniósł 434.509,11 zł.

/zapisy w księdze przychodów i rozchodów za 2013 rok – k. 32, PIT-36L – k. 31, 33-34, bilans firmy – k. 42/

P. T. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w grudniu 2013 roku osiągnęła przychód w wysokości 3.400,00 zł, łącznie w okresie od stycznia do grudnia 2013 roku osiągnęła przychód w wysokości 12.382,00 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 10.872,44 zł, dochód wyniósł 1.509,56 zł.

/PIT-36 za 2013 rok, (...) Księga P. i Rozchodów za 2013 rok – koperta k. 94/

Na listach obecności prowadzonych w firmie (...) za grudzień 2013 roku i styczeń 2014 roku, wnioskodawczyni potwierdziła obecność pracy we wszystkie dni robocze.

/listy obecności – koperta k. 43/

Na dokumencie „Plan (...) Firmy (...) -2015 – opracowanie P. T., specjalista ds. PR widnieje informacja, iż analiza (...) dotyczy okresu styczeń – luty 2014.

/Plan (...) Firmy (...) -2015 – k. 79-85 akt ZUS/

Od dnia 1 lutego 2014 roku wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy i przebywała na zwolnieniu lekarskim do dnia porodu.

/bezsporne, a nadto dokumentacja medyczna – k. 81-85/

Płatnik składek w okresie nieobecności wnioskodawczyni nie zatrudnił pracownika na stanowisku specjalisty ds. PR i marketingu, nie poszukiwał pracownika na zastępstwo.

/zeznania wnioskodawcy R. S.: 01:22:57 – płyta CD k. 65 w zw. z 00:07:57 – płyta CD k. 117/

Wnioskodawczyni była nadal widywana przez pracowników płatnika składek na terenie przedsiębiorstwa.

/zeznania świadka R. K.: 01:31:11 – płyta CD k. 65/

W dniu 16 czerwca 2014 roku P. T. urodziła dziecko – córkę M..

/okoliczność bezsporna, nadto dokumentacja medyczna – k. 73/

Na listach płac płatnika składek (...) R. S. z okresu od grudnia 2013 roku do marca 2014 roku widnieje m.in. P. T.. Wskazano w nich,

że w grudniu 2013 roku wypłacono wnioskodawczyni wynagrodzenie w wysokości 2.750,61 zł netto, w styczniu 2014 roku w wysokości 2.806,96 zł netto, lutym 2014 roku 2.545,12 zł netto oraz w marcu 2014 roku 464,48 zł netto. Wypłaty gotówkowe wnioskodawczyni potwierdzała własnoręcznym podpisem. Płatnik wypłaca wynagrodzenia pracownikom w formie przelewu na konto lub w gotówce.

/listy płac – koperta k. 43, zeznania świadka R. K.: 01:35:08 – płyta CD k. 65, zeznania świadka M. P.: 01:44:44 – płyta CD k. 65, zeznania świadka G. M.: 01:59:03 – płyta CD k. 65 zeznania wnioskodawcy R. S.: 01:19:03 – płyta CD k.65 w zw. z 00:07:57 – płyta CD k. 117/

W okresie od dnia 1 grudnia 2014 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku działalność gospodarcza P. T. była zawieszona.

/ zeznania wnioskodawczyni P. T.: 00:12:34 – płyta CD k. 65 w zw. z 00:04:51 – płyta CD k. 117/

P. T. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w styczniu 2014 roku osiągnęła przychód w wysokości 3.185,00 zł, łącznie w okresie od stycznia do grudnia 2014 roku osiągnęła przychód w wysokości 20.635,00 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 6.571,75 zł, dochód wyniósł 14.320,74 zł.

/PIT-36 za 2014 rok, (...) Księga P. i Rozchodów za 2014 rok – koperta k. 94/

Płatnik składek R. S. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od stycznia do grudnia 2014 roku osiągnął przychód w wysokości 1.041.367,14 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 558.613,69 zł dochód wyniósł 482.753,45 zł.

/zapisy w księdze przychodów i rozchodów za 2014 rok – k. 29/

Wnioskodawczyni zawiesiła wykonywanie indywidualnej działalności od dnia 1 września 2015 roku.

/ zeznania wnioskodawczyni P. T.: 00:04:51 – płyta CD k. 117/

P. T. nie wróciła do pracy w (...) z uwagi na sprawowanie opieki nad dziećmi, przebywa na urlopie wychowawczym.

/zeznania wnioskodawczyni P. T.: 00:05:17 – płyta CD k. 117/

Zaskarżoną decyzją z dnia 3 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że P. T. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) R. S. od dnia 1 grudnia 2013 roku, albowiem wyniki przeprowadzonej kontroli zdaniem organu rentowego dowodzą, iż umowa o pracę i zgłoszenie do ubezpieczeń były czynnościami pozornymi dokonanymi jedynie celem uzyskania dodatkowego tytułu do ubezpieczeń i skorzystania ze świadczeń w związku z chorobą i macierzyństwem.

/decyzja – k. 1-7 akta ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał przede wszystkim w oparciu o załączone do akt dokumenty w postaci m.in. dokumentacji osobowo-płacowej wnioskodawczyni ze spornego okresu, dokumentacji medycznej, akt rentowych, przedłożonej przez płatnika składek podatkowej księgi przychodów i rozchodów za lata 2013 - 2014, podatkowej księgi przychodów i rozchodów za lata 2012 – 2014 dotyczącej działalności prowadzonej przez P. T., dokumentacji dotyczącej pozostałych pracowników płatnika składek, w oparciu o osobowe źródła dowodowe w postaci zeznań świadków: R. K. i G. M., a także w niewielkim zakresie w oparciu o zeznania świadka M. P. oraz wnioskodawców, a mianowicie w zakresie, jakim zeznawali na okoliczność zakresu działalności firmy płatnika składek, przebiegu zatrudnienia ubezpieczonej w okresie poprzedzającym okres sporny oraz prowadzonej przez nią w spornym okresie działalności gospodarczej. Sąd odmówił wiary zeznaniom świadka M. P. oraz wnioskodawców, w zakresie, w jakim zeznawali oni o czynnościach, wykonywanych przez skarżącą, mających świadczyć o faktycznym wykonywaniu przez nią spornej umowy o pracę oraz w zakresie, w jakim zeznawali, że zatrudnienie to nastąpiło z uwagi na rzeczywistą potrzebę pracodawcy. Sąd nie neguje, że P. T. mogła w spornym okresie wykonywać jakieś czynności na rzecz płatnika składek, o których mowa w zeznaniach wnioskodawców, jednak zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że czynności te wykonywała w ramach spornego stosunku pracy. Przeciwnie prawdziwości zeznań wnioskodawców oraz świadka przemawiają, zdaniem Sądu, ustalone okoliczności faktyczne. Ponadto zeznania te w nie znajdują potwierdzenia w dowodach dokumentarnych.

Bezspornym w sprawie jest, że przed zgłoszeniem skarżącej do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawarcia kwestionowanej umowy o pracę wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Ponadto okolicznością bezsporną jest fakt, że powierzone wnioskodawczyni stanowisko specjalisty ds. PR i marketingu było etatem nowoutworzonym, którego nikt wcześniej przed nią nie zajmował. Wnioskodawca twierdził jednak w swoich zeznaniach, że pracownik, taki jak ubezpieczona tj. operatywny i znający języki obce jest mu niezbędny. Tymczasem płatnik składek zdecydował się na zatrudnienie skarżącej, dopiero w momencie, gdy była w 12 tygodniu ciąży, nadto nie zatrudnił nikogo na jej zastępstwo w trakcie jej nieobecności, co nastąpiło zaledwie po 2 miesiącach od zawarcia spornej umowy o pracę, ani też nie czynił żadnych starań, aby takiego pracownika zatrudnić. Wnioskodawczyni była, co prawda wcześniej zatrudniona w przedsiębiorstwie płatnika, jednakże większość czasu trwania umowy przebywała na urlopie bezpłatnym w związku z pobytem za granicą.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest jakichkolwiek wiarygodnych dowodów potwierdzających wykonywanie w spornym okresie pracy przez ubezpieczoną w ramach stosunku pracy. Odwołujący reprezentowani w toku postępowania przez profesjonalnego pełnomocnika nie zgłosili praktycznie żadnych dowodów na wykazanie tego, że wnioskodawczyni faktycznie do pracy przystąpiła i ją świadczyła wykonując obowiązki pracownicze. Przedłożony w toku postępowania kontrolnego przed organem rentowym plan rozwoju przedsiębiorstwa na lata 2014 – 2015, który to dokument rzekomo miała przygotować w wersji ostatecznej w styczniu 2014 roku w oparciu o informacje uzyskane od klientów, zawiera informacje, iż miał być tworzony w okresie styczeń-luty 2014 roku, tymczasem od dnia 1 lutego 2014 roku skarżąca przebywała na zwolnieniu lekarskim. Pozostałe dokumenty są wydrukami ze stron internetowych, które w żaden sposób nie wskazują na to, z jakiego okresu pochodzą, ani też, że ich wydrukowała wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni nie zgłosiła wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka, z którą miała rzekomo konsultować się w sprawie strony internetowej firmy płatnika składek. Faktu wykonywania przez P. T. obowiązków pracowniczych nie potwierdzają również przedstawione organowi rentowemu wydruki wiadomości e-mail, które w części nie dotyczą spornego okresu, a ponadto zamieszczone na nich adnotacje nie wskazują na to, przez kogo zostały zamieszczone. Nie przedłożono żadnych dowodów, na to, iż płatnik składek miał uruchomić sprzedaż internetową, czym miała się zająć wnioskodawczyni, zgodnie z twierdzeniami odwołujących i świadka M. P.. Wnioskodawczyni miała w spornym okresie rozmawiać z licznymi klientami firmy płatnika składek, jednakże nie zdecydowała się na powołanie na świadka żadnego z nich. Skarżący oraz przesłuchani świadkowie twierdzili, że P. T. swoje czynności wykonywała przede wszystkim przy komputerze, jednakże brak jest jakichkolwiek sprawdzalnych efektów rzekomo wykonywanej przez nią pracy. Przesłuchani w sprawie świadkowie w osobach pracowników produkcyjnych oraz zatrudnionej w ramach umowy zlecenia księgowej, której obecność w firmie była znikoma i sprowadzała się do jednej lub dwóch godzin w tygodniu, mieli ograniczoną wiedzę odnośnie charakteru obecności wnioskodawczyni w przedsiębiorstwie płatnika składek i wskazywali jedynie, że widywali P. T. na terenie biura w siedzibie firmy (...) oraz jak korzystała z jego samochodu lub samochodu swojej mamy. Powyższe nie może zdaniem Sądu świadczyć o faktycznym wykonywaniu pracy przez ubezpieczoną w ramach stosunku pracy w spornym okresie. Nadto świadek R. K. wprost wskazał, że widywał P. T. często w firmie również we wcześniejszym okresie, a także po tym jak w związku z niezdolnością do pracy korzystała ze zwolnienia lekarskiego, a następnie urlopu macierzyńskiego. Ponadto zdaniem Sądu wiarygodność zeznań tych świadków wobec faktu, iż są aktualnymi pracownikami wnioskodawcy jest dyskusyjna. Jedynymi dokumentami, jakimi legitymuje się płatnik składek ze spornego okresu zatrudnienia P. T. są akta pracownicze, które również nie są kompletne, brak jest w nich bowiem chociażby pisemnego zakresu obowiązków pracownika, czy podania o urlop macierzyński.

Nie uszło uwadze Sądu również, iż w spornym okresie wnioskodawczyni cały czas wykonywała własną działalność gospodarczą, którą zawiesiła czasowo już po urodzeniu dziecka. Podkreślić należy, iż w przedmiocie działalności wnioskodawczyni mieściła się działalność agencji reklamowej, a zatem również dobrze skarżąca mogła podejmować działania marketingowe na rzecz płatnika składek w ramach własnej działalności gospodarczej. Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczyni, iż w spornym okresie zatrudnienia u płatnika składek był to martwy sezon, albowiem w grudniu 2013 roku

i styczniu 2014 roku osiągnęła przychód, który w porównaniu z pozostałymi miesiącami był znaczny.

Podkreślenia wymaga, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza w żaden sposób, aby pracodawca kierował czynnościami wykonywanymi przez skarżącą w szczególności, aby wskazywał na konkretne bieżące zadania do realizacji związane z powierzonym stanowiskiem specjalisty ds. PR i marketingu. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze opiera się na staranności, a nie rezultacie.

Pomimo długotrwałej nieobecności wnioskodawczynie, w związku z korzystaniem ze zwolnień lekarskich, co nastąpiło zaledwie po dwóch miesiącach od sporządzenia umowy o pracę, płatnik nie zatrudnił pracownika z podobnym zakresem obowiązków, któremu powierzyłby wdrożenie planu rozwoju przygotowanego rzekomo przez wnioskodawczynię. Dowodzi to, zdaniem Sądu, że stanowisko, na którym została zatrudniona odwołująca, w istocie było zbędne dla potrzeb płatnika.

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawców, w których wskazywali, iż w momencie zgłoszenia P. T. płatnik składek nie był poinformowany, o tym iż ubezpieczona spodziewa się dziecka. Zeznania te w ocenie sądu nie są wiarygodne wobec faktu, iż R. S. był wieloletnim partnerem jej matki, który był dla niej osobą bliską i zaufaną, o czym świadczy chociażby fakt, że jest on poręczycielem weksla z jej wystawienia.

Reasumując ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pomiędzy stronami spornej umowy o pracę w ogóle doszło do nawiązania stosunku pracy, brak jest bowiem na to jakichkolwiek dowodów. Ustalone okoliczności przemawiają natomiast za przyjęciem, że strony kwestionowanej umowy o pracę zawierając ją, miały inny cel niż jej wykonywanie.

Sąd pominął dowód z dokumentacji medycznej nadesłanej przez Niepubliczny Zakład (...) albowiem dokumentacja ta nie dotyczy okoliczności spornych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawców nie zasługuje na uwzględnienie i jako takie podlegają oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art.12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Według zaś art. ust. 3 pkt 3 przywołanego przepisu od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego prawo do zasiłku chorobowego przysługuje ubezpieczonym obowiązkowo, którzy mają wcześniejszy co najmniej 10-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego;

O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na

rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, że umowa o pracę z dnia 2 grudnia 2013 roku zawarta między wnioskodawczynią P. T., a płatnikiem składek R. S., jest nieważna, bowiem nie doszło do nawiązania stosunku pracy.

W ocenie Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają stwierdzenie, iż zakwestionowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umowa o pracę została zawarta dla pozorów, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczeniami

a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających

z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego

i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nadto Sąd Najwyższy w wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozor, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującemu zarzutów, że zawarł kwestionowaną umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie tej umowy realizowałaby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX Nr 1375189) jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawczynią a zainteresowanym płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Zdaniem Sądu, nie ulega wątpliwości, że umowa o pracę sporządzona przez strony miała charakter fikcyjny. Stanowisko takie uzasadniają ustalone okoliczności faktyczne. Wnioskodawcy reprezentowani w niniejszym postępowaniu przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazali, że w ramach zawartej spornej umowy o pracę doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy, a zatem jej faktycznego wykonywania. Zgromadzony materiał dowodowy świadczy ponadto, iż pracodawca nie miał również zamiaru przyjmowania tej pracy, miał zaś pełną świadomość, że umowa nie będzie go obowiązywać, a ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne będą krótkotrwałe.

P. T. jako pracownik, a R. S. jako pracodawca w żaden sposób, oprócz swoich twierdzeń, nie wykazali jakiegokolwiek rezultatu jej pracy w spornym okresie. Zgodnie z zeznaniami wnioskodawców i świadków, wnioskodawczyni miała wykonywać pracę w biurze przy komputerze, rozmawiać i jeździć do klientów, wdrożyć działania marketingowe oraz zająć się uruchomieniem sprzedaży w ramach sklepu internetowego. Nie przedłożono jednak na tę okoliczność żadnych wiarygodnych dowodów. Faktu wykonywania pracy przez skarżącą nie potwierdzili także przesłuchani świadkowie. Wnioskodawczyni nie zdecydowała się na powołanie wiarygodnych świadków w osobach klientów, z którymi rzekomo miała prowadzić rozmowy przez cały grudzień 2013 roku i spotykać się osobiście. Przesłuchani w sprawie świadkowie byli w stanie wskazać jedynie, że wnioskodawczyni w różnych okresach przebywała na terenie siedziby płatnika składek, która była jednocześnie miejscem zamieszkania i pracy jej matki oraz ojczyma. Nie można pominąć faktu, że wnioskodawców wiążą więzy rodzinne, a świadkowie zeznający w sprawie są pracownikami odwołującego się, a zatem osobami, które mogą być zainteresowane rozstrzygnięciem niniejszej sprawy na korzyść odwołującej.

Po trzecie, w spornym okresie wnioskodawczyni nadal prowadziła własną działalność gospodarczą, w której zakresie mieściła się działalność agencji reklamowych, a zatem działania marketingowe, które miała wykonywać w ramach spornej umowy.

Po czwarte płatnik składek nie zatrudnił nikogo na zastępstwo wnioskodawczyni, który to pracownik mógłby dale realizować zadania przydzielone jej oraz wdrożyć rzekomo przygotowany przez P. T. plan rozwoju marki (...).

Zdaniem Sądu, analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że nawet jeżeli wnioskodawczyni wykonywała pewne czynności na rzecz R. S., to były to czynności wykonywane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, a zatem nie były wykonywane w ramach zatrudnienia pracowniczego.

W ocenie Sądu powyższe rozważania świadczą o tym, że nie było wolą stron zawieranie umowy o pracę. A zatem nie było zamiarem stron świadczenie pracy w ramach zawartej umowy o pracę, a jedynie możliwość uzyskania dodatkowego pracowniczego tytułu do ubezpieczenia społecznego.

Trudno w tym stanie faktycznym uznać, że nie mamy do czynienia z pozorną zawartą umową o pracę. Niewątpliwie również, w ocenie Sądu, zamiarem stron było jedynie umożliwienie wnioskodawczyni skorzystania ze świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych od wyższej podstawy, a nie świadczenie pracy w ramach zawartej umowy. Zawarta umowa o pracę stanowić miała narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę, nie mogło stanowić podstawy do objęcia wnioskodawczyni obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowniczymi.

Reasumując, przedstawione okoliczności przemawiają w niniejszej sprawie za stwierdzeniem, że umowa o pracę pomiędzy wnioskodawczynią a płatnikiem składek, została zawarta dla pozorów, gdyż jak ustalono strony zawierając ją miały zamiar wywołania innych skutków prawnych niż te, które wynikają z umowy o pracę oraz jednocześnie próbowały przez jej zawarcie wprowadzić w błąd osoby trzecie, co do dokonanej czynności. Nawet jeżeliby uznać, iż strony chociaż częściowo wykonywały zawartą pomiędzy sobą umowę o pracę, co w ocenie Sądu w żaden sposób nie wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, należałoby uznać, iż miała ona głównie na celu ominięcie przepisów prawa i uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i z tego powodu nie może wywoływać skutków prawnych (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawców.

25.01.2016r.